

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

14. oktober 2021
Deres referanse: 21/3980

Høring - Forslag til ny ekomlov, ny ekomforskrift og endringer i nummerforskriften

Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for alle som jobber med journalistikk eller bidrar til redaksjonelle produkter i norske medier. Medlemmer i NJ arbeider på grunnlag av retten til fri informasjon og hensynet til faglig integritet i samsvar med presseetikken. Vi skal ivareta medlemmenes journalistfaglige interesser og blant annet verne om ytringsfriheten og den redaksjonelle uavhengigheten.

Vi viser til høringsbrev om forslag til ny lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven), og vil kommentere forslagene som berører kildevernet. Når det gjelder forslaget om informasjonskapsler (cookies), viser vi til høringsuttalelsen fra Mediebedriftenes Landsforening.

Vårt hovedpoeng er at vi er skuffet over at høringsnotatet mangler drøftelser av journalisters vern om anonyme kilder. Dette er særlig problematisk all den tid en rekke aktører påpekte manglende ivaretagelse av vernet under høringen i fjor om innføringen av lagringsplikt og utlevering av IP-adresser (dagens lov §§ 2-8 a) og 2-8 b) som foreslås videreført i ny ekomlov §§ 3-4 og 3-5).

NJ mener internettilbydernes plikt til å lagre brukermønstre til kunder, og politiets utvidede fullmakter til å hente ut denne informasjonen, går på bekostning av anonyme kilders mulighet til å kommunisere fritt med journalister. I forrige høringsnotat (deres referanse 20/3645-1) ble det understreket at det er «utfordrende å finne en riktig balanse mellom kriminalbekjempelse og behovet for kommunikasjonsvern». Bortsett fra et formkrav om skriftlighet i dagens lov § 2-8 b), som i realiteten ikke styrker kildevernet, er det fremdeles ikke gjort noe fra departementets side for å ivareta kildevernet som en menneskerettighet. Dette mener vi blant annet strider mot Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 10 om ytringsfrihet og praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) og EU-domstolen. Vi viser her til NJs nærmere redegjørelse for dette i [høringsuttalelse av 6. januar 2020](#).

Når det i Prop. 167 L (2020-2021) side 58 presiseres at departementet vil kunne komme tilbake til spørsmålet om vern av anonyme kilders identitet på et senere tidspunkt, mener vi denne høringen er anledningen for det. Særlig bør utkast § 3-2 om internettilbyderes taushetsplikt vurderes i lys av kildevernet. Informasjon om hvilken abonnent som er tildelt en IP-adresse i et aktuelt tidsrom, kan bidra til å identifisere hvem som kommuniserer. At IP-adresser og tidsangivelser kan gi abonnementsopplysninger og brukerdata, gjør taushetsplikten særlig viktig av hensyn til kildevernet. Vi minner her om Høyesteretts uttalelse om IP-adresser i Runesteinsaken Rt 2010 side 1381 (særlig avsnittene 57 og 58).

Journalisters vern om anonyme kilder er under press. Både i Kulturdepartementets høringsnotat om ny medieansvarslov av 2018 (side 180) og Straffeprosesslovutvalgets innstilling i ny straffeprosesslov i NOU 2016:24 (side 279), legges det til grunn at kildevernet må styrkes. Denne forpliktelsen må også gjenspeiles i ny ekomlov på en bedre måte enn foreliggende forslag.

Med vennlig hilsen
for Norsk Journalistlag

Dag Idar Tryggestad
leder

Ina Lindahl Nyrud
advokat